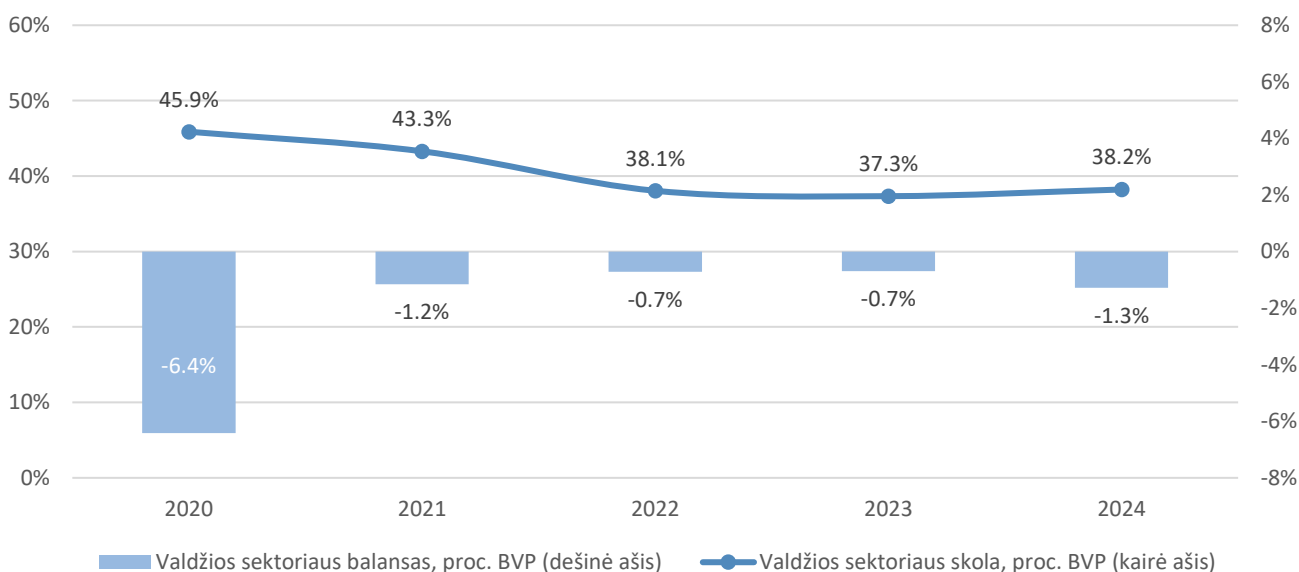

INFORMACIJA APIE VALSTYBĖS SKOLĄ UŽ 2024 METUS

Valdžios sektoriaus skolos lygis ir palūkanų išlaidos

Valdžios sektoriaus skola¹ 2024 metų pabaigoje buvo lygi 29 972,4² mln. eurų, tai sudarė 38,2 procento bendrojo vidaus produkto³ (toliau – BVP). Valdžios sektoriaus santykis su BVP per 2024 metus padidėjo 0,9 procentinio punkto BVP (2023 metais buvo 37,3 procento BVP) (1 diagrama). 2024 metais valdžios sektoriaus nominaliąja išraiška padidėjo 8,8 procento arba 2 414,5 mln. eurų.

1 diagrama. Valdžios sektoriaus skola ir valdžios sektoriaus balansas 2020 – 2024 metais

Šaltinis – Valstybės duomenų agentūra.

2024 metais valdžios sektoriaus įsipareigojimai, susiję su paskolomis, padidėjo 480,2 mln. eurų ir metų pabaigoje siekė 5 650,6 mln. eurų, arba 18,9 procento valdžios sektoriaus skolos. Skola už vertybinius popierius padidėjo 2 033,7 mln. eurų ir metų pabaigoje siekė 24 245,4 mln. eurų, arba 80,9 procento valdžios sektoriaus skolos. Iš jų Vyriausybės išplatintos ir aukciono būdu papildytos euroobligacijų emisijos sudarė 17 955 mln. eurų, aukciono būdu išplatintos Lietuvos centriniame depozitoriume registruotos obligacijos (be Vyriausybės taupymo lakštų) – 6 767 mln. eurų ir UAB „Valstybės investicinis kapitalas“ išplatintos obligacijų emisijos – 91,2 mln. eurų. Su pinigais ir indėliais susiję valdžios sektoriaus įsipareigojimai sumažėjo 99,5 mln. eurų ir sudarė 76,3 mln. eurų, t. y. 0,3 procento valdžios sektoriaus skolos. Iš jų Vyriausybės taupymo lakštai (įskaitant gynybos obligacijas) sudarė 76,1 mln. eurų, o trumpalaikiai įsipareigojimai Valstybės išdo konsoliduoto sąskaitų valdymo sistemos dalyviams už sukauptas lėšas valstybės išdo sąskaitose sudarė 0,2 mln. eurų (2 diagrama).

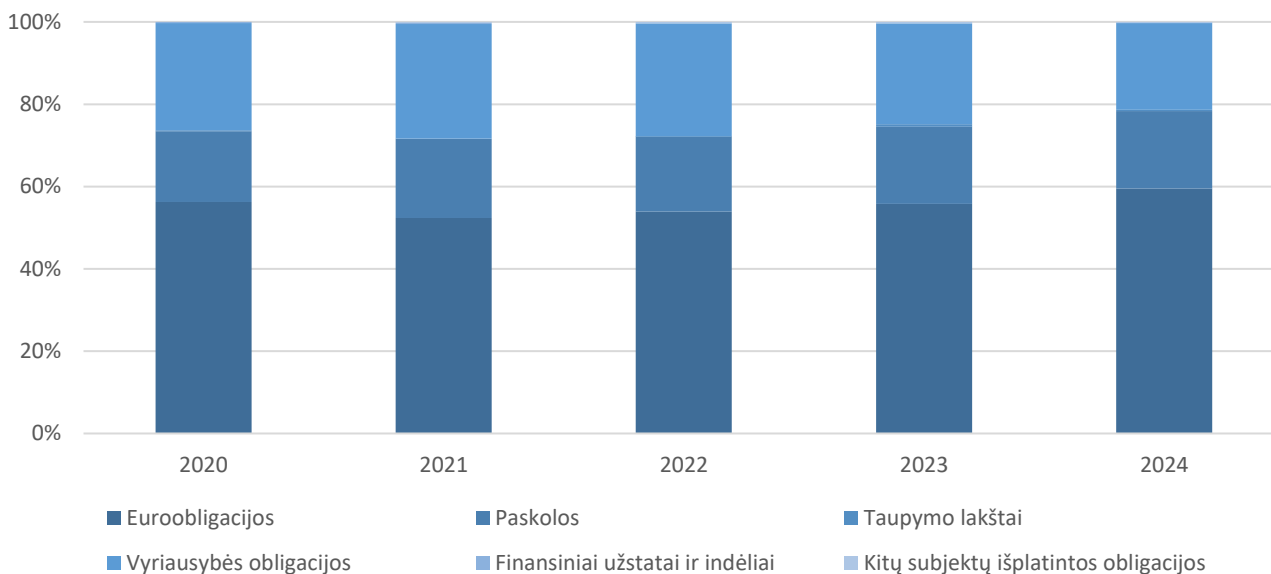
Valdžios sektoriaus skola vidaus kreditoriams metų pabaigoje buvo 9 493,4 mln. eurų, arba 31,7 procento visos valdžios sektoriaus skolos (per metus skolos dalis vidaus kreditoriams nuo visos valdžios sektoriaus skolos sumažėjo 5,1 procentinio punkto). Valdžios sektoriaus skola užsienio kreditoriams 2024 metais sudarė 20 479 mln. eurų, arba 68,3 procento visos valdžios sektoriaus skolos.

¹ Informaciją apie valdžios sektoriaus skolą rengia ir skelbia Valstybės duomenų agentūra, vadovaujantis Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistema (ESS 2010).

² Valstybės duomenų agentūros 2025 m. balandžio 18 d. duomenys.

³ Valstybės duomenų agentūros 2025 m. liepos 1 d. duomenys

2 diagrama. Valdžios sektoriaus skola pagal priemones 2020 – 2024 metais, proc.

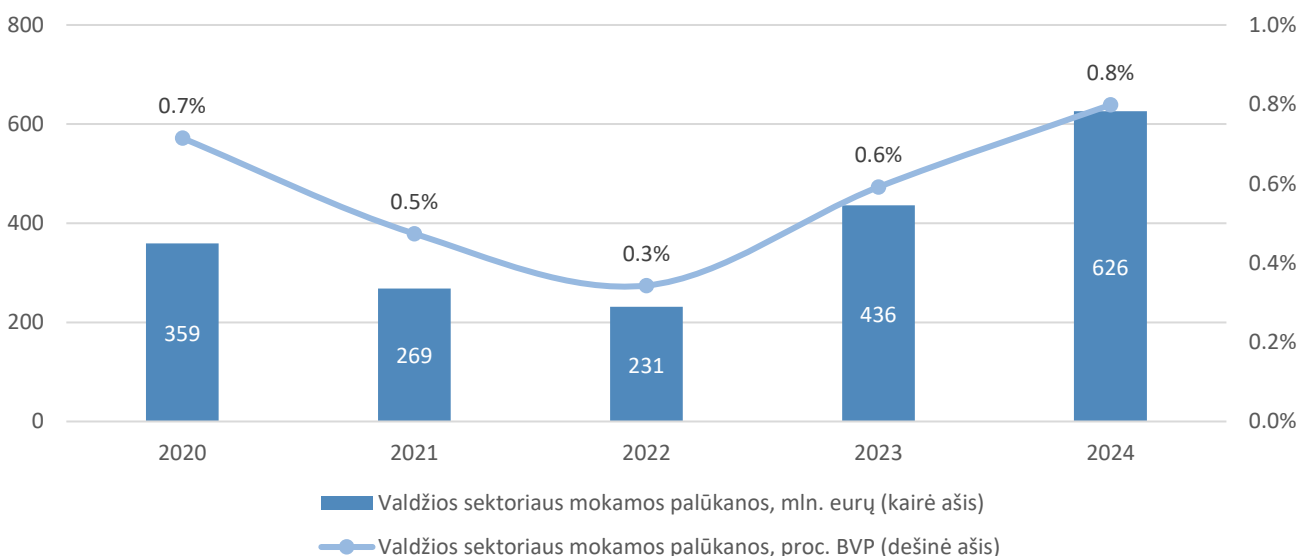
Šaltinis – Valstybės duomenų agentūra.

Ilgalaikiai įsipareigojimai pagal likutinę trukmę 2024 metais padidėjo nuo 24 760,3 mln. eurų iki 27 077 mln. eurų ir sudarė 90,3 procento visos valdžios sektoriaus skolos, trumpalaikiai įsipareigojimai pagal likutinę trukmę padidėjo nuo 2 797,5 mln. eurų iki 2 895,4 mln. eurų ir sudarė 9,7 procento visos valdžios sektoriaus skolos.

Nekonsoliduotą valdžios sektoriaus skolą 2024 metų pabaigoje sudarė centrinės valdžios skola – 29 524,2 mln. eurų, vietos valdžios skola – 642 mln. eurų ir socialinės apsaugos fondų skola – 0,3 mln. eurų.

2024 metais valdžios sektoriaus palūkanų išlaidos⁴ sudarė 626,1 mln. eurų arba 0,8 procento BVP. 2024 metais valdžios sektoriaus palūkanų išlaidos, palyginti su 2023 metais, padidėjo 43,5 procento, arba 189,8 mln. eurų (3 diagrama).

3 diagrama. Valdžios sektoriaus palūkanų išlaidos 2020 – 2024 metais

⁴ Informaciją valdžios sektoriaus palūkanų išlaidas kaupimo principu rengia ir skelbia Valstybės duomenų agentūra, vadovaujantis Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistema (ESS 2010).

Šaltinis – Valstybės duomenų agentūra.

Vyriausybės finansavimo poreikis

Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme⁵ planuota, kad Vyriausybės finansavimo poreikis gali siekti apie 7 423,4 mln. eurų, iš kurių 6 057,2 mln. eurų bus finansuota skolinantis vidaus ir užsienio rinkose. Faktinis lėšų poreikis buvo 872,5 mln. eurų mažesnis ir sudarė 6 550,9 mln. eurų (1 lentelė). Didžiausią įtaką skolinimosi poreikio sumažėjimui, palyginti su planu, turėjo 526 mln. eurų mažesnis Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų neigiamo balanso finansavimas. Taip pat įtakos turėjo geresnis biudžeto pajamų surinkimas, asignavimų sutaupymas, praėję metai baigti turint poreikius tenkinančius grynujų pinigų rezervus išdo sąskaitose

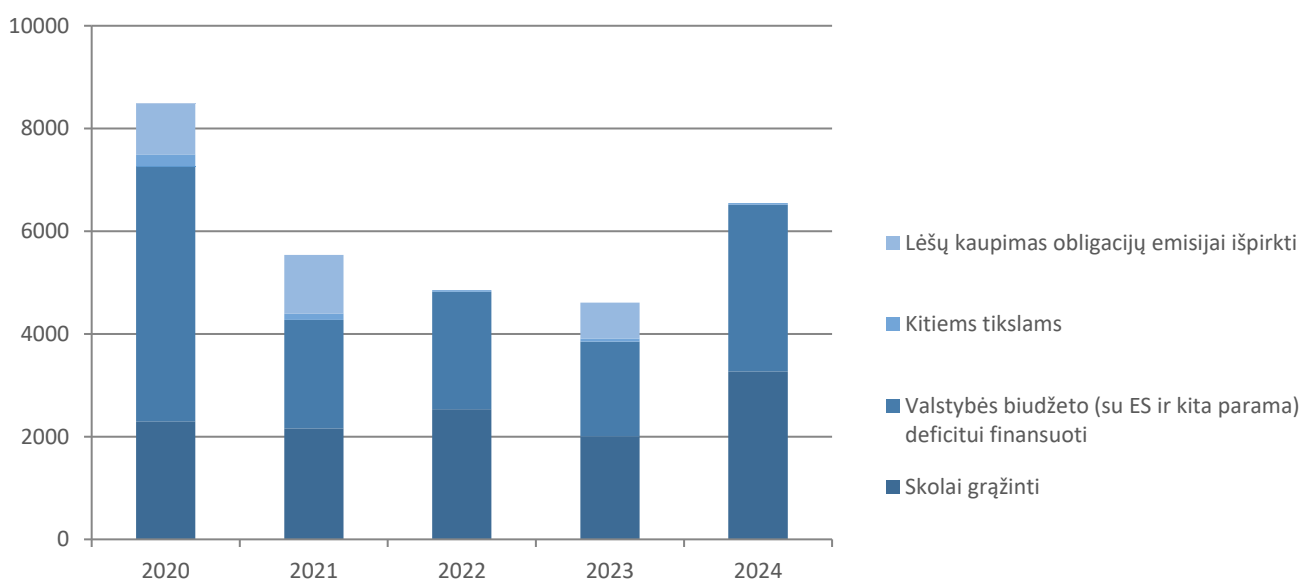
1 lentelė. Lėšų poreikis 2024 metais, mln. eurų

Tikslas	Planas	Faktas	Skirtumas
Užsienio skolos grąžinimas	936,5	940,6	4,1
Vidaus skolos grąžinimas	2 350,1	2 326,2	-23,9
Valstybės biudžeto deficito finansavimas	3 307,2	3 020,8	-286,4
Europos Sąjungos paramos neigiamo balanso finansavimas	757,1	231,1	-526
Valstybės perskolinimų paskolų suteikimas	72,5	32,3	-40,2
Iš viso:	7 423,4	6 551	-872,4

Šaltinis – Finansų ministerija.

2024 metais didžiausias faktinis finansavimo poreikis pagal tikslus buvo užsienio ir vidaus skolos grąžinimas (49,9 procento) bei valstybės biudžeto deficito finansavimas (46,1 procento). Faktinis 2024 metų lėšų poreikis, palyginti su 2023 metais, buvo 40 procentų, arba 1 938,7 mln. eurų, didesnis (4 diagrama).

4 diagrama. Vyriausybės finansavimo poreikiai 2020 – 2024 metais, mln. eurų

⁵ Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. XIV-2297.

Šaltinis – Finansų ministerija.

Lėšų poreikiui patenkinti Vyriausybė pasiskolino 5 522,3 mln. eurų, arba 534,9 mln. eurų mažiau, negu planuota, (3 lentelė). Likusi lėšų poreikio dalis buvo dengiama iš praėjusių metų likučio (2 014,4 mln. eurų) ir grįžtančių ankstesniais metais paskolintų lėšų ir skolų grąžinimo (17 mln. eurų) (2 lentelė).

2 lentelė. Lėšų poreikio finansavimas 2024 metais, mln. eurų

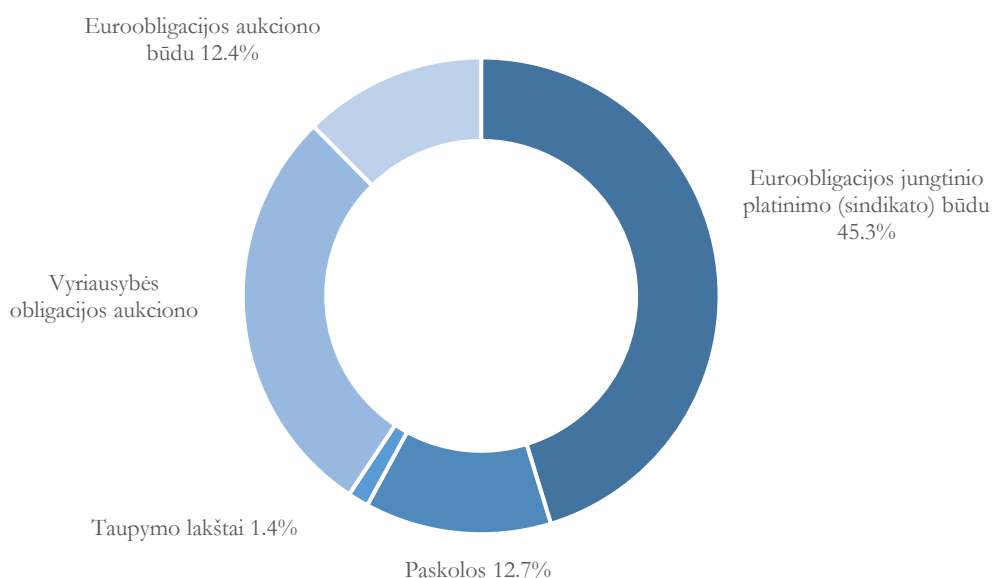
Tikslas	Planas	Faktas	Skirtumas
Skolinimasis:	6 057,2	5 522,3	-534,9
... VVP aukcionai	2 326	2 245	-81
... Taupymo lakštai	300	78,4	-221,6
... Euroobligacijos jungtinio platinimo (sindikato) būdu	3 000	2 500	-500
... Paskolos iš tarptautinių finansų institucijų	431,2	698,8	267,6
Finansavimas iš ankstesnių metų lėšų likučio	1 650	2 014,4	364,4
Perskointų paskolų ir skolų grąžinimai	16,2	17	0,8
Iš viso:	7 723,4	7 553,7	-169,7

Šaltinis – Finansų ministerija.

Skolinimasis valstybės vardu

Finansų ministerija 2024 metais vidaus ir užsienio rinkose pasiskolino 5 522,3 mln. eurų. 45,3 procento visos reikalingos sumos Finansų ministerija pasiskolino platindama euroobligacijas užsienio rinkose jungtinio platinimo (sindikato) būdu (5 diagrama).

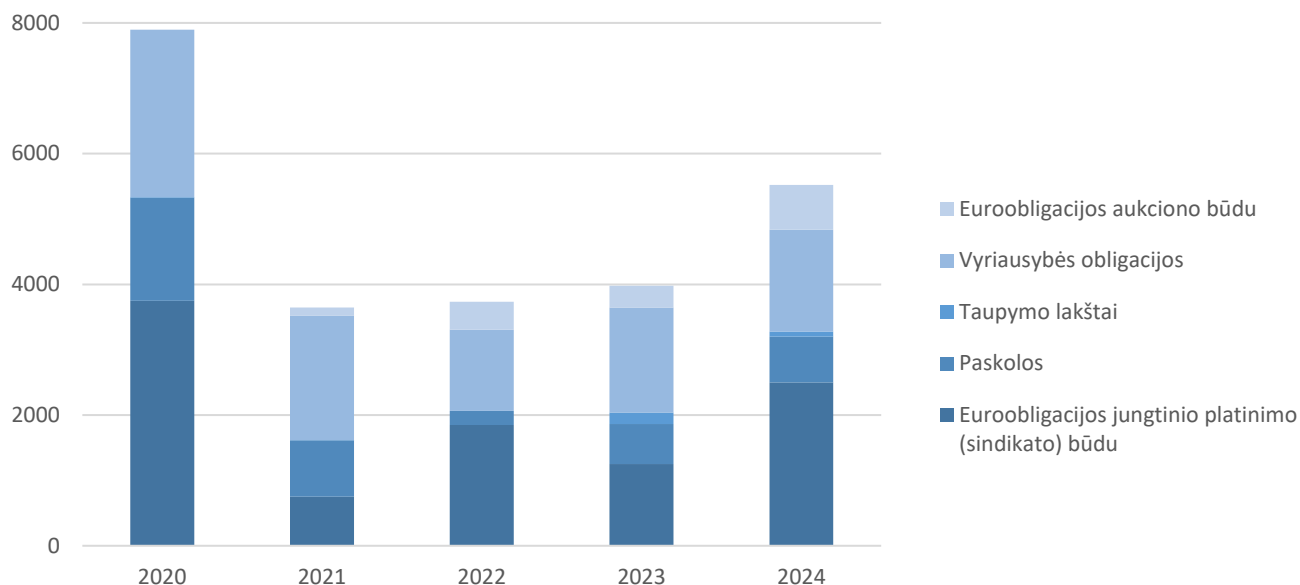
5 diagrama. 2024 metų skolinimosi valstybės vardu struktūra, proc.

Šaltinis – Finansų ministerija.

2024 metais, palyginti su 2023 metais, Finansų ministerija pasiskolino 38,8 procento, arba 1 542,6 mln. eurų, daugiau (6 diagrama).

6 diagrama. Skolinimasis valstybės vardu 2020–2024 metais, mln. eurų

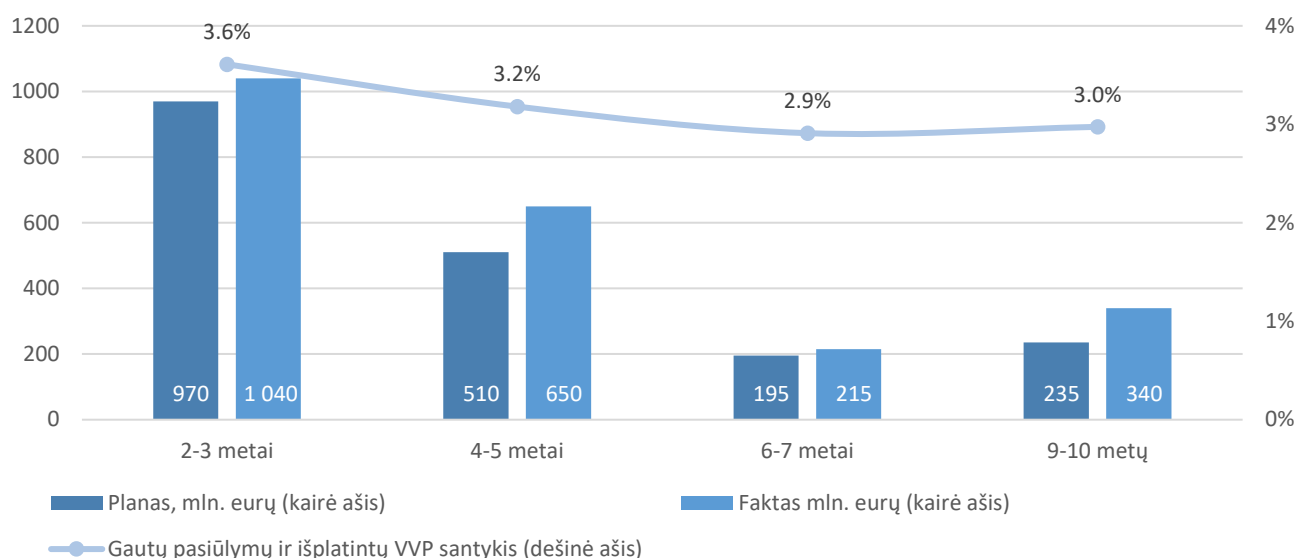

Šaltinis – Finansų ministerija.

Finansų ministerija 2024 metais paskelbė 49 Vyriausybės vertybinių popierių (toliau – VVP) pirminio platinimo aukcionus⁶, kuriuose buvo išplatinta ar papildyta 1 560 mln. eurų nominaliosios vertės VVP, registruotų Lietuvoje, ir papildyta 685 mln. eurų nominaliosios vertės euroobligacijų. 2024 metais aukcionuose VVP išplatinta 17,5 procento, arba 335 mln. eurų, daugiau, palyginti su planu, ir 15,7 procento, arba 305 mln. eurų, daugiau, palyginti su 2023 metais. VVP platinant aukciono būdu 2024 metais buvo siekiama sukurti likvidžias emisijas ir investuotojams pasiūlyti įsigyti 3, 5, 7 ir 10 metų ar panašios likutinės trukmės emisijų. Iš viso per 2024 metus aukciono dalyviai VVP aukcionuose pateikė pasiūlymų įsigyti VVP už 7 457,5 mln. eurų ir 50,3 procento visos paklausos sudarė 2–3 metų likutinės trukmės VVP (7 diagrama).

7 diagrama. 2024 metais VVP aukcionuose pasiskolinta suma, palyginti su planu ir paklausa, pagal likutinę VVP trukmę

⁶ Finansų ministerija yra sudariusi VVP aukciono dalyvio sutartis su 7 bankais: AS „Citadele banka“ (Latvijos komercinis bankas), Luminor Bank, AS, AB SEB banku, „Swedbank“, AB, „Swedbank“, AS, (Latvijos komercinis bankas), AB Šiaulių banku ir Erste Group Bank, AG, (Austrijos komercinis bankas).

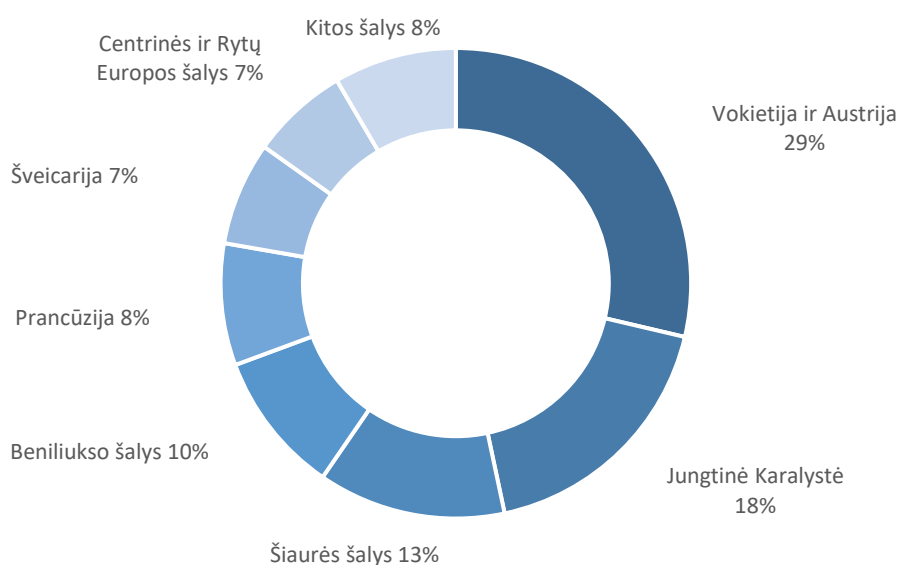
Šaltinis – Finansų ministerija.

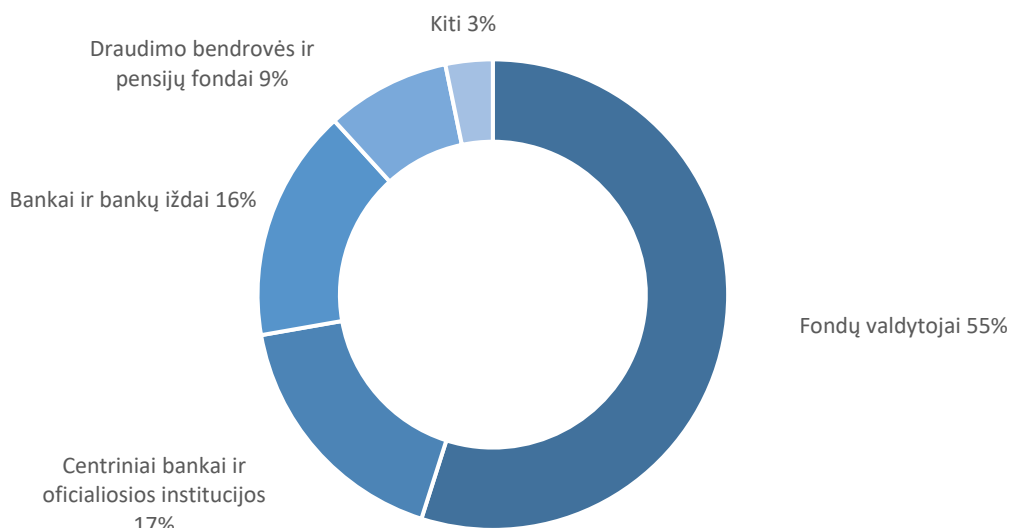
2024 metais konkurencija tarp VVP aukciono dalyvių pagal įsigyjamą VVP kiekį aukcionuose mažėjo. Apie 76,2 procento VVP, registruotų Lietuvos centriname depozitoriume, apyvartos pirminėje rinkoje vyko per tris VVP aukciono dalyvius, palyginti 2023 metais – 66,8 procento. Euroobligacijų pildymo aukcionuose trys didžiausią rinkos dalį turintys VVP aukciono dalyviai įsigijo 79,1 procento šių VVP, palyginti 2023 metais – 83,2 procento. Bendrai visuose VVP aukcionuose, nepriklausomai nuo platinamų VVP registracijos vietos, 69,7 procento VVP įsigijo trys VVP aukciono dalyviai (2023 metais – 64,2 procento).

2024 metais aukcionuose platinamų visų nominaliųjų trukmių VVP metinių palūkanų normų svertinis vidurkis, palyginti su 2023 metais, sumažėjo nuo 3,91 procento (4,6 metų vidutinė svertinė trukmė) iki 3,29 procento (4,7 metų vidutinė svertinė trukmė). Pelningumo mažėjimą daugiausia lėmė Europos Centrinio Banko vykdoma ekonomikos skatinimo politika.

2024 metų vasarį tarptautinėse kapitalo rinkose buvo išplatinta 10 metų trukmės 1,5 mlrd. eurų nominaliosios vertės euroobligacijų emisija. Naujos emisijos platinimo metu užfiksuotas 90 bazinių punktų rizikos priedas virš vidutinės apsikeitimo sandorių palūkanų normos, kas yra 5 baziniais punktais mažiau nei 2023 m. birželį išleistos tos pačios trukmės emisijos.

8 diagrama. **Investuotojų pasiskirstymas pagal geografiją ir tipą, proc.**

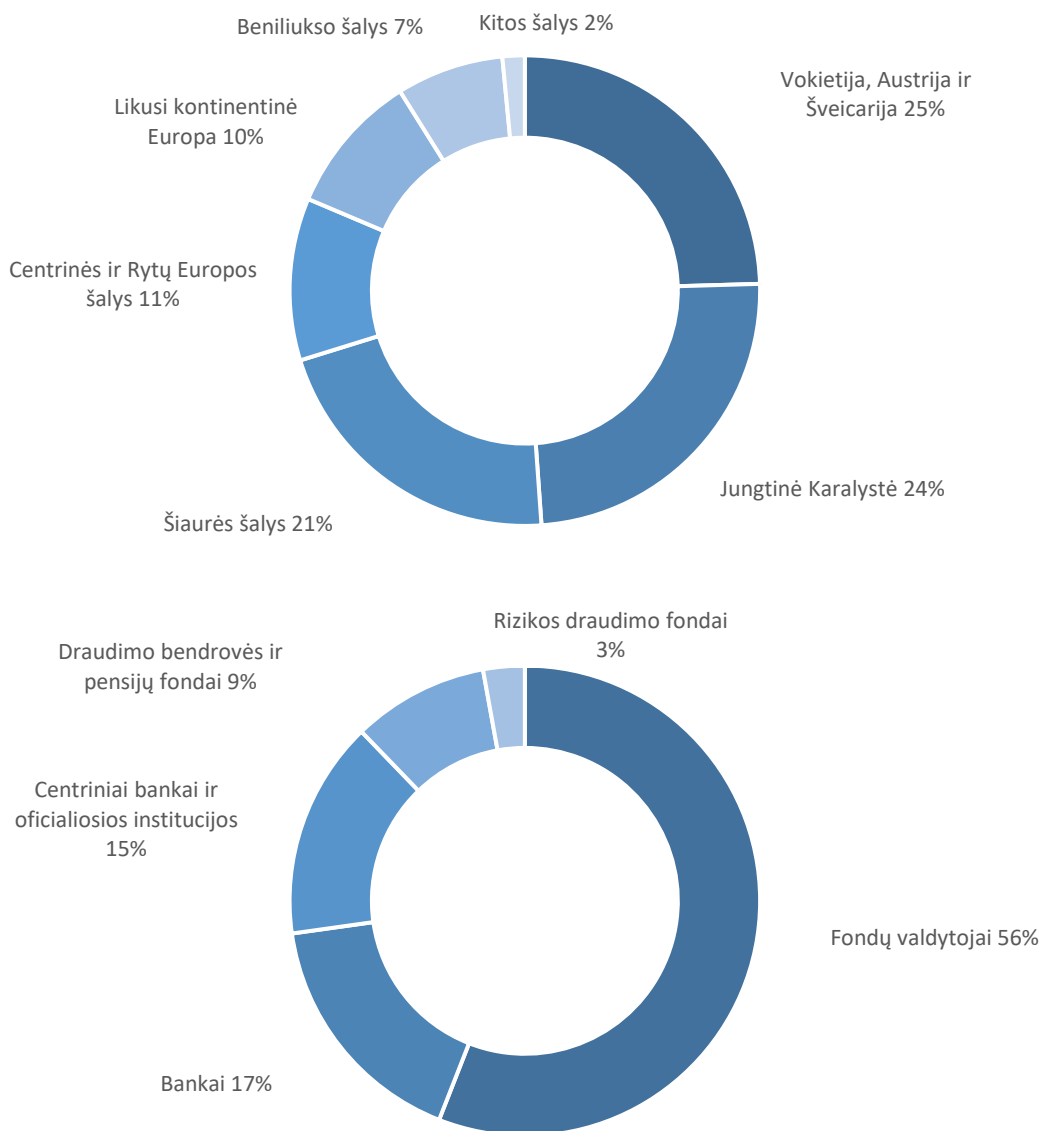

Šaltiniai – „BNP Paribas“, „Erste Group Bank“ ir „J.P. Morgan“.

10 metų trukmės euroobligacijų emisija išplatinta 3,607 procento pelningumu, išleidimo kaina lygi 99,115 procentų jų nominaliosios vertės. Už šią emisiją bus mokama 3,500 procentai metinių palūkanų. Paklausa buvo 2,5 karto didesnė nei skolinimosi poreikis. Daugiausia investuota iš Vokietijos ir Austrijos (29 procentai), o pagal investuotojų tipą didžiąją dalį jų sudarė fondų valdytojai (55 procentai) (8 diagrama). Bankais platintojais buvo pasirinkti „BNP Paribas“, „Erste Group Bank“ ir „J.P. Morgan“ bankai. SEB bankui suteiktas papildomo banko platintojo vaidmuo.

2024 metų birželį tarptautinėse kapitalo rinkose išplatinta 7 metų trukmės 1 mlrd. eurų nominaliosios vertės euroobligacijų emisija. Naujos emisijos platinimo metu užfiksuotas 90 bazinių punktų rizikos priedas virš vidutinės apsikeitimo sandorių palūkanų normos. 7 metų trukmės euroobligacijų emisija išplatinta 3,682 procento pelningumu, išleidimo kaina lygi 98,895 procentai jų nominaliosios vertės. Už šią emisiją bus mokama 3,500 procentai metinių palūkanų. Paklausa buvo 3 kartus didesnė nei skolinimosi poreikis. Daugiausia investuota iš Jungtinės Karalystės ir Airijos (19 procentų), o pagal investuotojų tipą didžiąją dalį jų sudarė turto valdytojai (43 procentai) (9 diagrama). Bankais platintojais buvo pasirinkti „Deutsche Bank“, HSBC ir „Société Générale“. Bankui „Swedbank“ suteiktas papildomo banko platintojo vaidmuo.

9 diagrama. **Investuotojų pasiskirstymas pagal geografiją ir tipą, proc.**

Šaltiniai – „Deutsche Bank“, „HSBC“ ir „Société Générale“.

2024 metais Finansų ministerija tęsė Vyriausybės taupymo lakštų (toliau – VTL) platinimą. Nuo 2024 metų pradžios iki 2024 metų rugsėjo platintiems VTL buvo nustatyta artima rinkai palūkanų norma. Vidutinė svertinė šiuo laikotarpiu platintų VTL palūkanų norma buvo 3,17 procento.

2024 metų spalį Finansų ministerija pradėjo platinti gynybos obligacijas. Gynybos obligacijos buvo leidžiamos VTL pagrindu ir platinamos per tuos pačius Finansų ministerijos atrinktus platintojus – „Swedbank“ ir SEB bankus. Fiziniai ir juridiniai asmenys gynybos obligacijų galėjo įsigyti „Swedbank“ arba SEB interneto banke, taip pat SEB banko padaliniuose. Visos iš gynybos obligacijų surinktos lėšos skirtos krašto apsaugos poreikiams finansuoti. Gynybos obligacijų palūkanų norma kiekvienai emisijai nustatyta atsižvelgiant į atitinkamos trukmės Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu palūkanų normos vidurkį, tačiau ji bet kuriuo atveju negali viršyti 2 procentų. Visos trys 2024 metais išplatintos gynybos obligacijų emisijos buvo su nustatyta 2 procentų atkarpa.

2024 metais išplatinta 78,4 mln. eurų nominaliosios vertės taupymo lakštų, iš kurių 13,3 mln. eurų buvo gynybos obligacijos, o išpirkta 176,2 mln. eurų (iš jų 1,2 mln. eurų nominaliosios vertės taupymo lakštų, investuotojų pageidavimu, išpirkta prieš terminą).

Finansų ministerija bendradarbiauja su tarptautinėmis finansų institucijomis, siekdama įgyvendinti visuomenei svarbius projektus. Šios institucijos teikia Lietuvai tikslines paskolas – finansuoja ilgalaikę

vertę turinčius investicijų projektus.

2024 metais pagal tais ir ankstesniais metais pasirašytas sutartis su Europos Tarybos vystymo banku ir Europos Komisija gauta 698,8 mln. eurų paskolų (3 lentelė).

3 lentelė. Skolinimasis 2024 metais pagal paskolų sutartis su tarptautinėmis finansų institucijomis

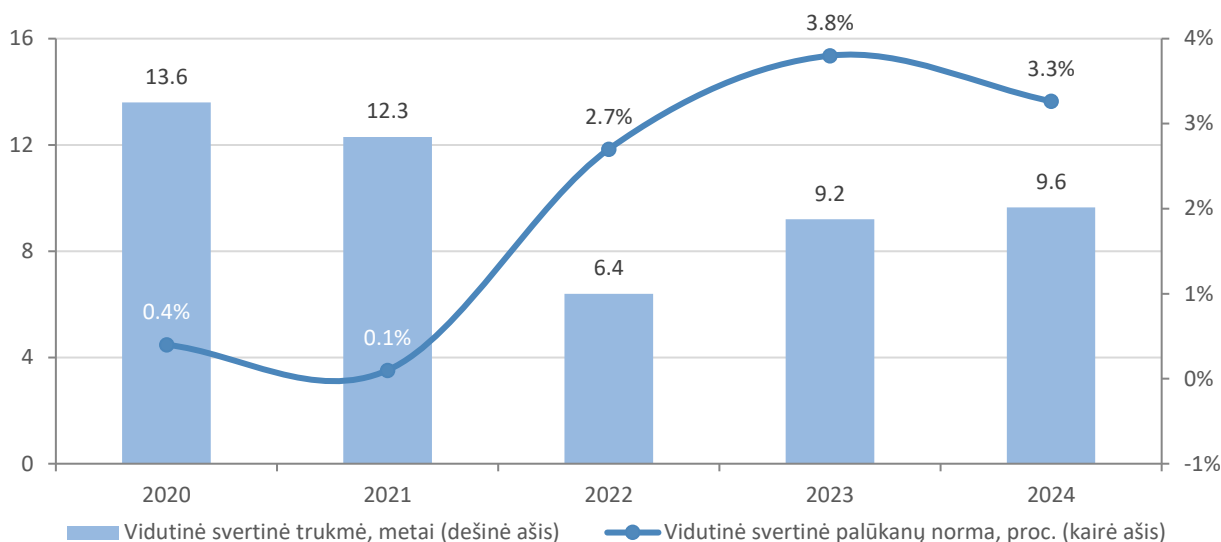
Institucija	Maksimali paskolos suma (mln. eurų)	Išimta suma 2024 m. (mln. eurų)	Terminas (metais)	Data
Europos Komisija	<i>Paskirtis – Europos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonių finansavimas</i>			
	1 551,67	360,5	30	2024-03-27
		288,4	30	2024-12-17
Europos Tarybos vystymo bankas	<i>Paskirtis – 2022–2024 metų Valstybės investicijų programos projektų finansavimas</i>			
	50	50	23	2024-12-16

Šaltinis – Finansų ministerija.

2024 metų gegužę su Europos Tarybos vystymo banku pasirašyta 57,5 mln. eurų paskolos sutartis dėl viešojo sektoriaus finansavimo priemonės viešiesiems pastatams modernizuoti Lietuvoje.

Per 2024 metus priimtų naujų skolinių įsipareigojimų vidutinė svertinė palūkanų norma siekė 3,3 procento (2024 metais – 3,8 procento), o vidutinė svertinė trukmė buvo 9,6 metų (2023 metais – 9,2 metų) (10 diagrama).

10 diagrama. Naujų priimtų įsipareigojimų vidutinė svertinė palūkanų norma ir trukmė 2020–2024 metais

Šaltinis – Finansų ministerija.

Skola valstybės vardu ir jos valdymo išlaidos

Skola valstybės vardu⁷ 2024 metų pabaigoje buvo lygi 29 764,9 mln. eurų. 2024 metais skolą valstybės vardu nominaliaja išraiška padidėjo 8,2 procento arba 2 255,5 mln. eurų. 2024 metais Finansų ministerijos įsipareigojimai, susiję su paskolomis, padidėjo 10,2 procento arba 458,2 mln. eurų ir metų pabaigoje siekė 4 964,9 mln. eurų, arba 16,7 procento skolos valstybės vardu. 2024 m. gruodžio 31 d. apyvartoje buvo 24 722 mln. eurų nominaliosios vertės VVP (be taupymo lakštų) ir tai sudarė 83,1 procento skolos valstybės vardu. Per 2024 metus VVP nominaliaja verte padidėjo 8,3 procento arba 1 895 mln. eurų. Metų pabaigoje išleistų ir neišpirktų taupymo lakštų, įskaitant gynybos obligacijas, nominalioji vertė siekė 78,1 mln. eurų. Taupymo lakštai sudarė 0,3 procento skolos valstybės vardu ir per metus sumažėjo 55,6 procento arba 97,7 mln. eurų.

2024 metais skolos valstybės vardu valdymo išlaidos⁸ sudarė 391,7 mln. eurų, iš jų 388 mln. eurų palūkanų už valstybės vardu paimtas paskolas ir išplatintus VVP (2023 metais atitinkamai – 278,1 mln. eurų ir iš jų 274,8 mln. eurų palūkanų). 2024 metais skolos valstybės vardu valdymo išlaidos, palyginti su 2023 metais, padidėjo 40,9 procento, arba 113,7 mln. eurų. Palūkanos už valstybės vardu prisiimtus skolinius įsipareigojimus, palyginti su 2023 metais, padidėjo 41,2 procento, arba 113,1 mln. eurų (11 diagrama). Kitos išlaidos, kurias sudaro komisiniai mokesčiai ir kitos išmokos už skolinimąsi vidaus ir užsienio rinkose, mokesčiais reitingų agentūroms, teisininkams, valiutų rizikos valdymo išlaidos, valstybės piniginių išteklių valdymo išlaidos ir pan., palyginti su 2023 metais, padidėjo 15,9 procento, arba 0,5 mln. eurų.

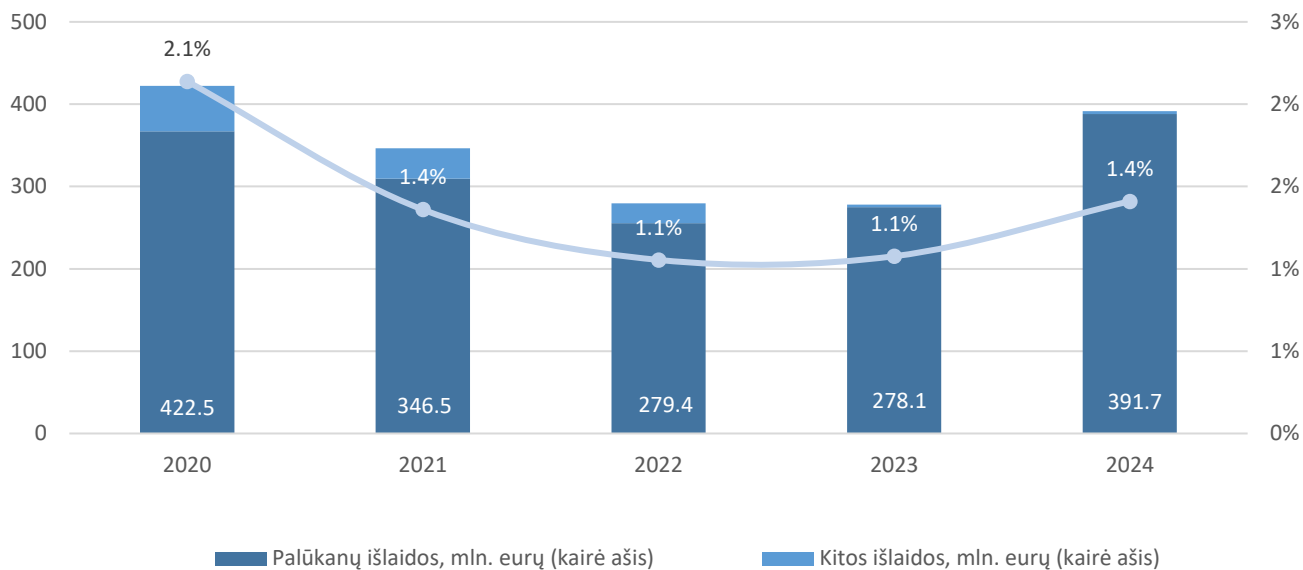
Efektyvi palūkanų norma už skolą valstybės vardu per metus padidėjo ir sudarė apie 1,4 procento. Tą daugiausia lėmė tai, kad jau kelerius metus iš eilės VVP emisijos perfinansuojamos didesnio

⁷ Skola valstybės vardu – Vyriausybei atstovaujančios Finansų ministerijos Vyriausybės nustatyta tvarka prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas, pasiskolintas išplatinant vertybinius popierius, pasirašant paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, suma.

⁸ Skolos valstybės vardu valdymo išlaidos yra planuojamos pinigų principu ir tvirtinamos atitinkamų metų valstybės biudžeto įstatyme.

pelningumo VVP emisijomis, o skolos valstybės vardu dydis taip pat didėja, t. y. atsiranda papildoma skola rinkos palūkanų normomis, kurios yra aukštesnės nei portfelio.

11 diagrama. Skolos valstybės vardu valdymo išlaidos ir efektyvi palūkanų norma 2020–2024 metais

Šaltinis – Finansų ministerija.

Suteiktos valstybės garantijos

Valstybės įsipareigojimai pagal valstybės garantuojamų paskolų sutartis ir valstybės garantuojamų ne nuosavybės vertybinių popierių išleidimo dokumentus nominaliaja verte per 2024 metus padidėjo 16,2 procento, arba 143,3 mln. eurų, ir metų pabaigoje sudarė 1 026,2 mln. eurų, arba 1,3 procento bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP). Šį padidėjimą daugiausia lėmė AB „KN Energies“ išimta valstybės garantuojama paskola investicijų projektui „Suskystintų gamtinių dujų terminalo išpirkimas“ finansuoti (138,1 mln. eurų). Didžiausią dalį (33,9 procento) sudarė valstybės garantijos, suteiktos garantijų institucijai UAB ILTE, (4 lentelė).

4 lentelė. Valstybės garantijos 2024 metais

Valstybės garantijos	Likutis, mln. eurų	Pasiskirstymas, proc.
I. Suteiktos valstybės garantijos dėl paskolų ir ne nuosavybės vertybinių popierių (1 + 2 + 3 + 4)	872,8	85
1. Valstybės garantijos dėl paskolų, teikiamų valstybės investicijų projektams finansuoti ir (arba) naudojamų Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nurodytų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių apyvartinėms lėšoms papildyti (individualios garantijos)	321	31,3
AB „KN Energies“	321,0	31,3
2. Valstybės garantijos dėl studentams teikiamų paskolų	104,3	10,2
Lietuvos mokslo ir studijų institucijų studentai	104,3	10,2
3. Valstybės garantijos dėl garantijų institucijų prisiimtų skolinių įsipareigojimų	347,5	33,9
UAB ILTE	347,5	33,9
4. Valstybės garantijos dėl paskolų ir ne nuosavybės vertybinių popierių, naudojamų ekstremaliųjų situacijų paveiktos ekonomikos skatinimo tikslams	100	9,7

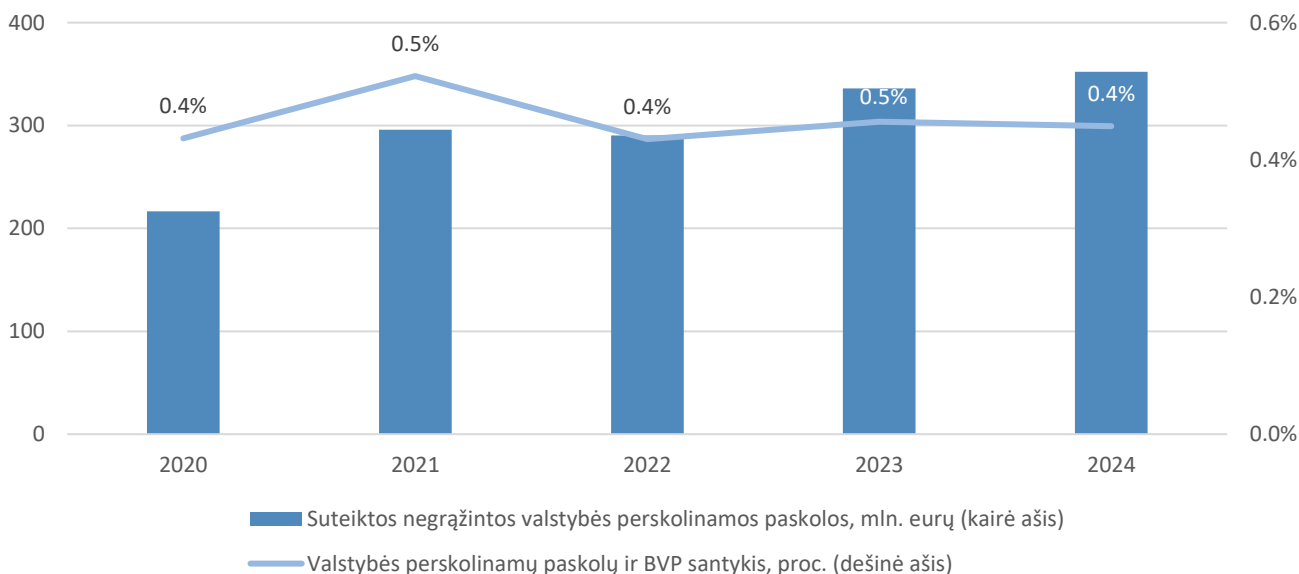
įgyvendinti ir verslo finansiniam likvidumui didinti, (individualios garantijos)		
UAB „Valstybės investicinis kapitalas“	100	9,7
II. Suteiktos valstybės garantijos tarptautinėms finansų institucijoms	153,4	15
Valstybės garantijos dėl EIB iš nuosavų išteklių teikiamų paskolų Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno regiono šalyse bei Užjūrio šalyse ir teritorijose	2,5	0,2
Valstybės garantijos dėl SURE priemonės	84	8,2
Valstybės garantijos dėl EIB Europos garantijų fondo, skirto atsakui į COVID-19, paskolų	44	4,3
Valstybės garantijos Tarptautiniam rekonstrukcijos ir plėtros bankui dėl paskolos, teikiamos iš nuosavų išteklių pagal skubiosios paramos viešųjų paslaugų tęstinumui Ukrainoje užtikrinti paskolos sutartį	10	1
Valstybės garantijos Europos Komisijai dėl išskirtinės makrofinansinės pagalbos Ukrainai teikimo pagal Sprendimą (ES) 2022/1628	13	1,3
Iš viso (I + II)	1 026,2	100

Šaltiniai – Finansų ministerija, Europos investicijų bankas, Tarptautinis rekonstrukcijos ir plėtros bankas ir Europos Komisija.

2024 metų pabaigoje ūkio subjektų negrąžintų valstybės garantuojamų paskolų ir ne nuosavybės vertybinių popierių likutis, įskaitant garantijų institucijų garantuotas paskolas, sudarė 872,8 mln. eurų, arba 85 procentus visos valstybės garantuotos skolos, ir, palyginti su 2023 metais, padidėjo 19,6 procento, arba 143,3 mln. eurų. 2024 metais ūkio subjektai iš viso grąžino 138,7 mln. eurų valstybės garantuojamų paskolų, o ūkio subjektų skolų valstybei pagal įvykdytas valstybės garantijas negrąžintas likutis sudarė 9,7 mln. eurų, arba 0,7 mln. eurų mažiau nei metų pradžioje.

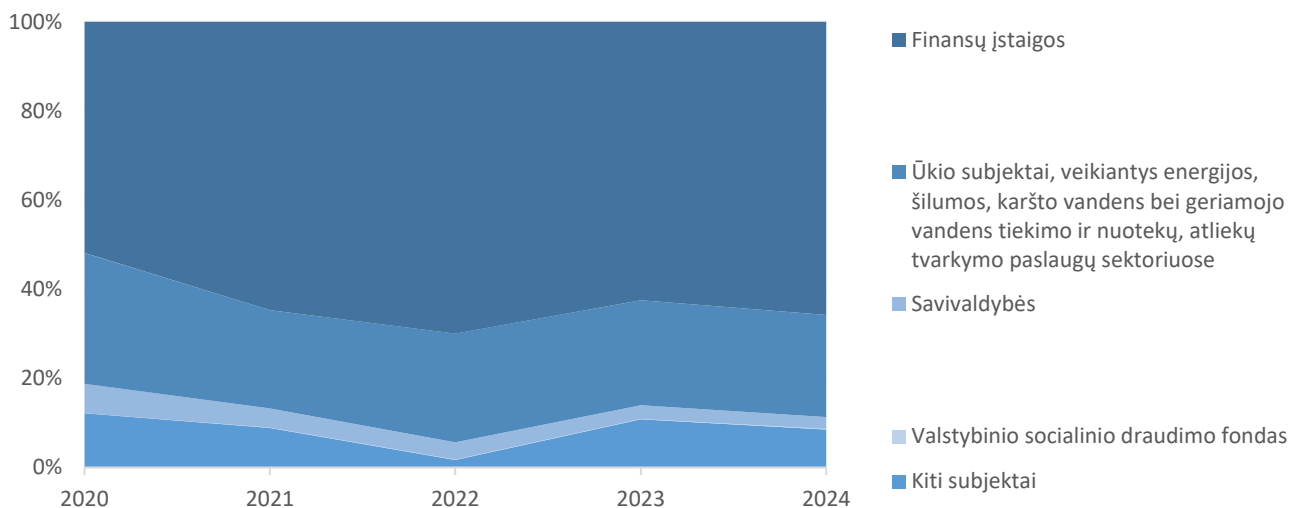
Lietuvos garantiniai įsipareigojimai tarptautinėms finansų institucijoms pagal Europos Sąjungos teisės aktus, Europos Sąjungos institucijų ar organizacijų sprendimus ir (arba) su tuo susijusias sutartis ar susitarimus, Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar šių sutarčių pagrindu su tarptautine finansų institucija pasirašytus susitarimus 2024 metų pabaigoje sudarė 153,4 mln. eurų, arba 15 procentus visos valstybės garantuotos skolos, ir padidėjo 0,1 procento, arba 0,1 mln. eurų.

12 diagrama. Valstybės garantijos 2020–2024 metais

Šaltinis – Finansų ministerija.

13 diagrama. Valstybės garantijos pagal jų tipus 2020–2024 metais

Šaltinis – Finansų ministerija.

Valstybės perskolinamos paskolos

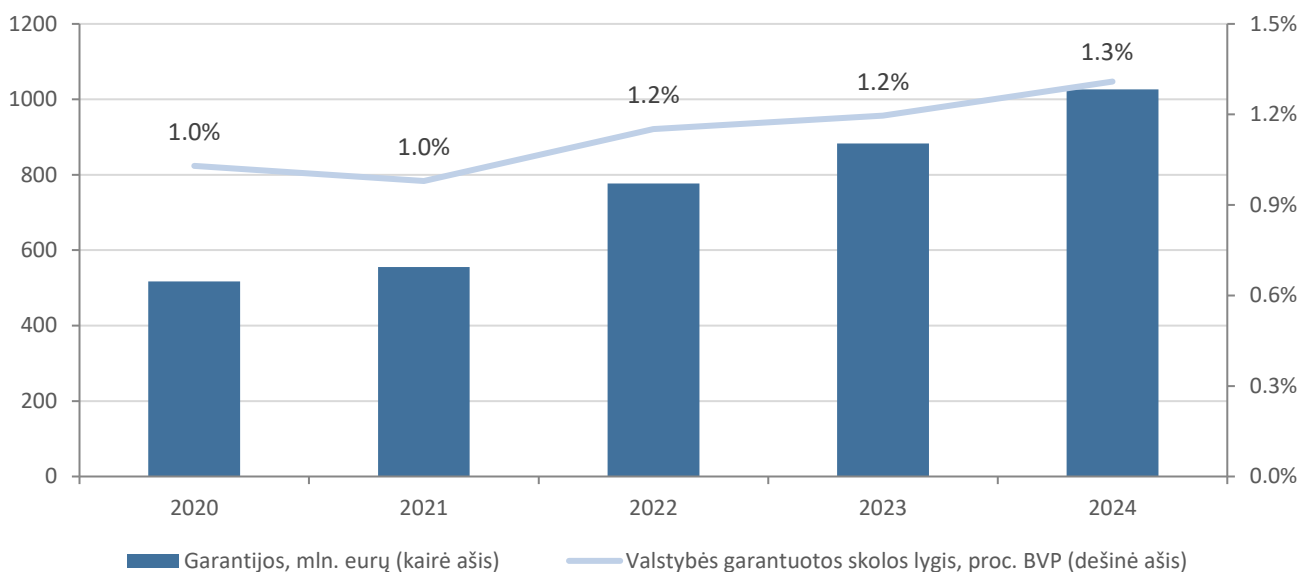
2024 metų pabaigoje ūkio subjektams suteiktų valstybės perskolinamų paskolų negrąžintas likutis sudarė 352,2 mln. eurų, arba 16,2 mln. eurų daugiau nei metų pradžioje, (5 lentelė, 14 diagrama). 2024 metais ūkio subjektai iš Finansų ministerijos pasiskolino (išėmė) 32,3 mln. eurų paskolų, o grąžino 16,1 mln. eurų perskolinamų paskolų.

5 lentelė. Valstybės perskolinamos paskolos 2024 metais

Paskolos	Likutis, mln. eurų	Pasiskirstymas, proc.
I. Suteiktos investicijų projektams finansuoti	330,7	93,9
UAB ILTE	231,5	67,5
Ūkio subjektai, veikiantys energijos, šilumos, karšto vandens bei geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, atliekų tvarkymo paslaugų sektoriuose	80,9	23
Savivaldybės	9,3	2,6
Aukštosios mokyklos	5,2	1,5
AB „Via Lietuva“	3,8	1,1
Žemės ūkio subjektai	0,04	0
II. Suteiktos centralizuotai valdomo administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo projektui finansuoti	21,1	6
Valstybės įmonė Turto bankas	21,1	6
III. Suteiktos valstybės socialinės apsaugos fondų skoliniam įsipareigojimams dengti ir šių fondų pinigų srautams subalansuoti	0,3	0,1
Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	0,3	0,1
Iš viso (I + II + III)	352,2	100

Šaltinis – Finansų ministerija.

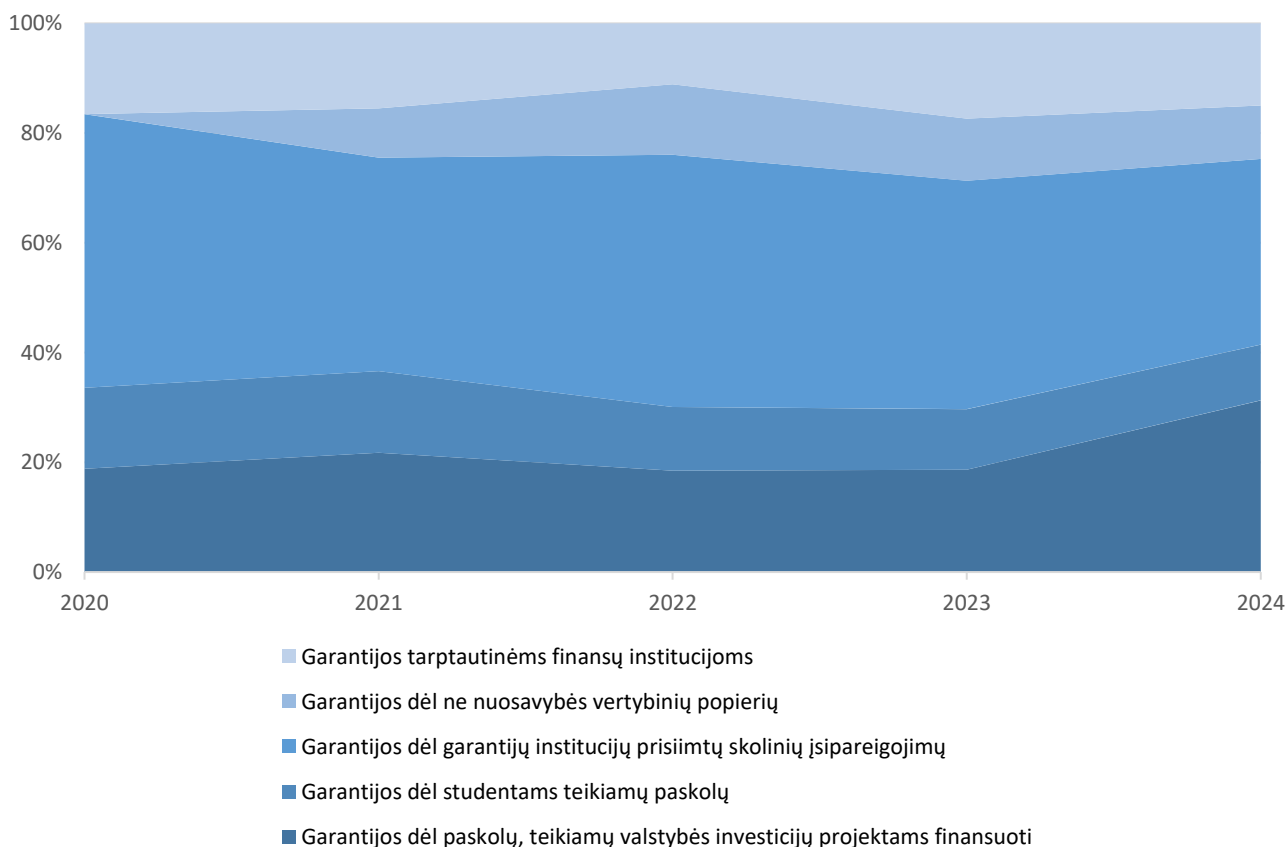
14 diagrama. Valstybės perskolinamos paskolos 2020–2024 metais

Šaltinis – Finansų ministerija.

2024 metų pabaigoje didžiausią valstybės skolininkų dalį – 65,7 procento – sudarė finansų įstaigos, kurioms paskolos suteiktos perskolinti, ne ūkio subjektams, veikiantiems energijos, šilumos, karšto vandens bei geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, atliekų tvarkymo paslaugų sektoriuose, teko 23 procentai paskolų, kitiems subjektams – 8,5 procento, savivaldybėms – 2,6 procento ir likę 0,1 procento – Valstybinio socialinio draudimo fondui (15 diagrama).

15 diagrama. Valstybės perskolinamų paskolų gavėjų struktūra 2020–2024 metais, proc.

Šaltinis – Finansų ministerija.

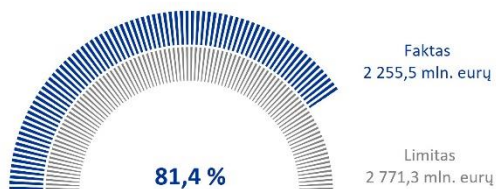
2024 metais Vyriausybė valstybės perskolinamas paskolas iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų suteikė UAB ILTE investicijų projektui „Daugiabučių namų modernizavimo fondas“, bendrai finansuojamam iš Europos Sąjungos fondų lėšų, finansuoti⁹ (30 mln. eurų) ir valstybės įmonei Turto bankui centralizuotai valdomo administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo projektams finansuoti¹⁰ (57,5 mln. eurų).

Limitai ir rizikų valdymas

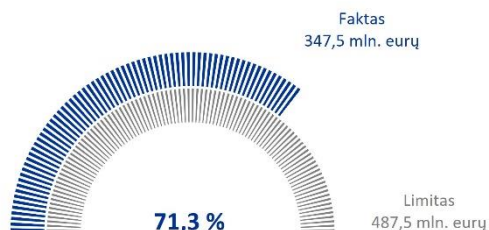
Rizika, susijusi su valstybės skolos dydžiu, struktūra ir neapibrėžtais įsipareigojimais, valdoma nustatant skolinimosi, garantijų ir skolos portfelio rizikos rodiklius. Vyriausybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą, valstybės garantijų ir valstybės garantuojamų garantijų institucijų priimtų įsipareigojimų pagal garantijas limitus bei valstybinių aukštųjų mokyklų ir valstybinių profesinio mokymo įstaigų skolinimosi limitus nustato Seimas, tvirtindamas Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymą. 2024 metais Vyriausybė ir kitos institucijos laikėsi visų Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų (16 diagrama).

16 diagrama. 2024 metų skolinimosi ir valstybės garantijų limitai

Vyriausybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitas

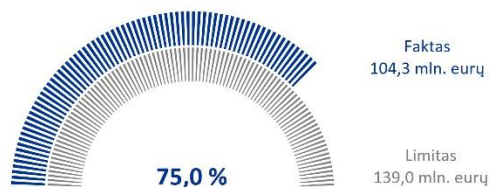
Valstybės garantijų limitas už valstybės garantuojamų garantijų institucijų priimtus įsipareigojimus pagal garantijas

Valstybės garantijų limitas dėl paskolų, teikiamų valstybės investicijų projektams finansuoti ir (arba) naudojamų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių apyvartinėms lėšoms papildyti

Valstybės garantijų limitas dėl Mokslo ir studijų įstatyme nurodytų valstybės remiamų paskolų

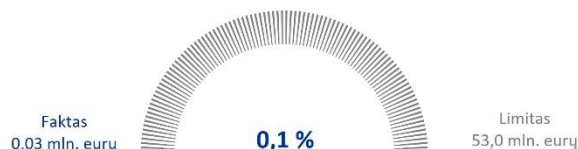
⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. rugsėjo 18 d. nutarimas Nr. 792 „Dėl valstybės perskolinamos paskolos suteikimo UAB ILTE“.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. spalio 2 d. nutarimas Nr. 835 „Dėl valstybės perskolinamos paskolos suteikimo valstybės įmonei Turto bankui“.

Valstybės garantijų limitas dėl paskolų ir ne nuosavybės vertybinių popierių, naudojamų ekstremaliųjų situacijų paveiktos ekonomikos skatinimo tikslams įgyvendinti ir verslo finansiniam likvidumui didinti

Valstybinių aukštųjų mokyklų ir valstybinių profesinio mokymo įstaigų pasiskolintų (išimtų) lėšų limitas per metus

Šaltinis – Finansų ministerija.

Vyriausybės valstybės vardu priimtų skolinių įsipareigojimų rizikos valdymas apima palūkanų normų kitimo, refinansavimo, valiutų kursų pokyčių ir garantuotos skolos rizikos valdymą. Šioms rizikoms valdyti Lietuvos stabilumo 2023 metų programoje¹¹ buvo nustatyti tarptautinę praktiką atitinkantys rizikos limitai.

Vertinant palūkanų normų svyravimo riziką, svarbus rodiklis yra skolos portfelio dalis, kurios palūkanų norma bus perfiksuojuama per vienus metus. Į šią dalį patenka visi skoliniai įsipareigojimai, kuriems taikoma kintamoji palūkanų norma, taip pat skoliniai įsipareigojimai, kurių likutinė trukmė yra ne didesnė nei vieni metai arba lygi vieniems metams. 2024 metais skolos, kuriai taikoma kintamoji palūkanų norma, ir visos skolos santykis neviršijo nustatyto 10 procentų limito ir per metus sumažėjo nuo 1,1 iki 0,9 procento.

Trumpalaikės skolos pagal likutinę trukmę ir visos skolos santykinis rodiklis metų pabaigoje buvo 10,7 procento ir buvo mažesnis nei nustatytas 25 procentų limitas. Šis rodiklis taip pat rodo, kokia skolos dalis bus perfinansuota per metus.

Perfinansavimo riziką taip pat nusako vidutinė svertinė likutinė skolos trukmė. Ilgesnė trukmė mažina riziką ir daro skolą mažiau veikiamą rinkos pokyčių. 2024 metų pabaigoje vidutinė svertinė likutinė skolos trukmė siekė 8,4 metus ir buvo ilgesnė nei nustatytas 4 metų limitas.

Atitinkamai palūkanų normų kitimo riziką nusako vidutinė svertinė likutinė skolos trukmė iki palūkanų normų pasikeitimo, kuri metų pabaigoje siekė 8,2 metus (limitas – daugiau kaip 3,5 metų).

Valdant valiutų kursų riziką, 2024 metais skola eurais sudarė 100 procentų visos skolos. Bendras valstybės įsipareigojimų pagal garantijas dydis metų pabaigoje buvo 1,3 procento BVP ir neviršijo nustatyto 5 procentų BVP limito (17 diagrama).

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. balandžio 26 d. nutarimas Nr. 295 „Dėl Lietuvos stabilumo 2023 metų programos“

17 diagrama. 2024 metų skolos valstybės vardu portfelio ir garantuotos skolos limitai

Šaltinis – Finansų ministerija.

Valstybės išdo konsoliduoto sąskaitų valdymo informacinė sistema

2023 m. sukurta ir įdiegta Valstybės išdo konsoliduoto sąskaitų valdymo sistema (toliau – VIKSVA) per dvejus veiklos metus padėjo valstybei sutaupyti apie 3,7 mln. eurų – tai 1,1 mln. eurų daugiau nei buvo vertinta pirminiais skaičiavimais.

VIKSVA dalyviai - biudžetinės, viešosios įstaigos ir fondai - vietoj kelių skirtingų bankų dabar jungiasi prie vienos sistemos – VIKSVOS. Per 2023-2024 metus valstybės išde atidarytų sąskaitų skaičius išaugo beveik tūkstančiu ir iki 2025 m. gegužės mėn. pabaigos viršijo 2700, o šias sąskaitas valdo 398 biudžetinės, viešosios įstaigos ir fondai. Tai mažina VIKSVA dalyvių sąskaitų administravimo našta ir sąnaudas, mokėjimų pavedimų kaštus, o pervedimai VIKSVA sistemoje tarp jos dalyvių nieko nekainuoja.

Visi VIKSVA dalyviai turi galimybę atsidaryti atsiskaitomąsias sąskaitas, kurios naudojamos mokėjimams vykdyti, inicijuoti paprastus SEPA arba momentinius mokėjimus (atsiskaitymas su tiekėjais, darbuotojais ir kitais lėšų gavėjais realiu laiku). Taip pat įdiegtos papildomos integracijos, leidžiančios vykdyti Target2 mokėjimus (Target2 – realaus laiko atsiskaitymų eurais sistema).

VIKSVA atveria naujas galimybes efektyviam ir racionaliam valstybės piniginių išteklių valdymui. Per 2024 m. valstybės išdas, panaudojęs VIKSVA sukauptus laikinai laisvus valstybės piniginius išteklius, sumažino trumpalaikio skolinimosi sumą ir sutaupė apie 3,7 mln. eurų metinių palūkanų.